

Luísa Villalta, autora teatral

Henrique Rabuñal

CAFI, Compostela, 27 de abril de 2024

Xustificación

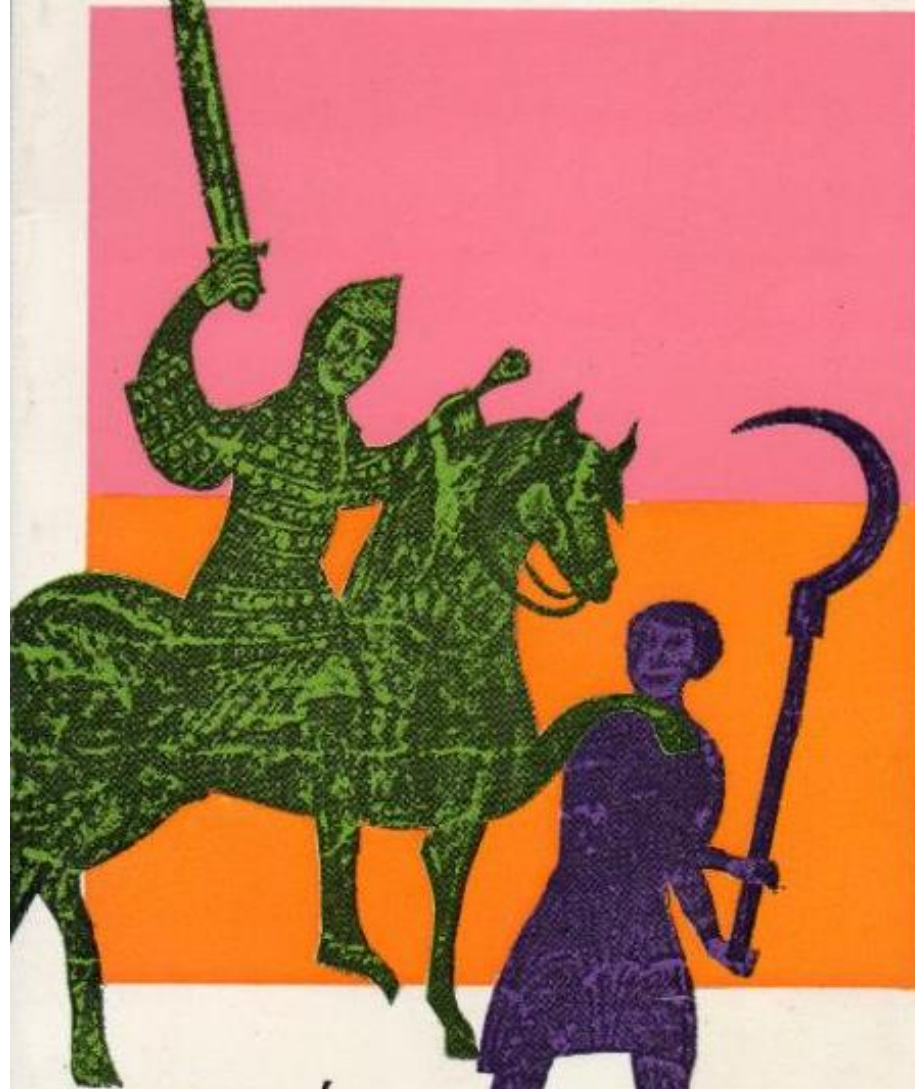
- O mundo e a figura de Luísa Villalta énos moi próxima.
- Comentario de *O paseo das esfinxes* en *Agália* (1991).
- “Pensamento e teatro en Luísa Villalta” publicado no caderno *Luísa Villalta. Muller de música e poesía* (2020).
- “Un chamamento á desobediencia”, unha entrevista sobre o teatro de Luísa no libro de Montse Dopico *Abonda con vivir. Luísa Villalta*.
- “Luísa Villalta: ensaísta e columnista” (Rabuñal 2024b).
- Publicar a súa obra teatral (Susana Villalta, C. Ramón Piñeiro, BAT F Pillado).

Luísa Villalta (1957-2004)

- Grupo Escaino (<https://www.youtube.com/watch?v=0qe0uC5dluc>)
- (A denosiña, Compostela, 9-12-1980).
- Os topónimos A Coruña e Sada e os substantivos música, palabra, compromiso, feminismo, escrita ou ensino servirían para achegarnos á súa traxectoria e pensamento pois encerran algúns alicerces do seu universo.
- teatro, poesía, relato, novela, ensaio, artigo de opinión, a oratoria, edición, tradución. Obras colectivas e colaboración en xornais e revistas.
- Amizades: Pillado Vega, Martínez Pereiro, Beiras, Pilar G. Negro...
- *Libro das colunas* (2005): muller nacionalista, de esquerdas e feminista.
- AELG, MNL, AC A Bóveda, CCG, CRP, UDC, DAC, A SEGA, IES D. Pardo, RAG.

DANIEL CORTEZÓN

OS IRMANDIÑOS

EDICIÓS do CASTRO / teatro

Luísa e o teatro

- Música de Escaino a Tespis en *Os irmandiños* de Daniel Cortezón, estreada na Coruña o 17 de agosto de 1980.
- 1987: *O doído e a morte. (Farsa em um auto)*, de Raul Brandão, con introdución e notas de Luísa Villalta e Carlos Paulo Martínez Pereiro.
- 1992 *O Don Hamlet de Cunqueiro: unha ecuación teatral*.
- 1994 traduce e anota o “Manifesto per un nuovo teatro” de Pier Paolo Pasolini
- 1996: BAT F. Pillado.
- 1998: tradución de *A Mandrágora* (1998), con Pillado.
- 1999 artigos “Mito e variación no don Hamlet” e con Pillado “Arredor da Mandrágora de Machiavelli.

cadernos da esco- la dramática galega

N.º 64 - Maio, 1987 - A Coruña

Sta. Teresa, 18 - baixo

Administración: XOÁN M. LÓPEZ EIRIS

Coordinador: MANUEL LORENZO

Director: FRANCISCO PILLADO MAYOR

o doido e a morte

FARSA EM UM ACTO DE RAÚL BRANDÃO

(introdución e notas de **luisa villalta**
e **carlos paulo m. pereiro**)

—luis pereiro—

Luísa Villalta

O

Don Hamlet
de Cunqueiro:
unha ecuación
teatral

EDICIÓNS

LAIOVENTO

ENSAIO

Letras Galegas
2024

cadernos da esco- la dramática galega

N.º 105 - MAIO, 1994

Administración: XOÁN M. LÓPEZ EIRIS

Sta. Teresa, 18-baixo

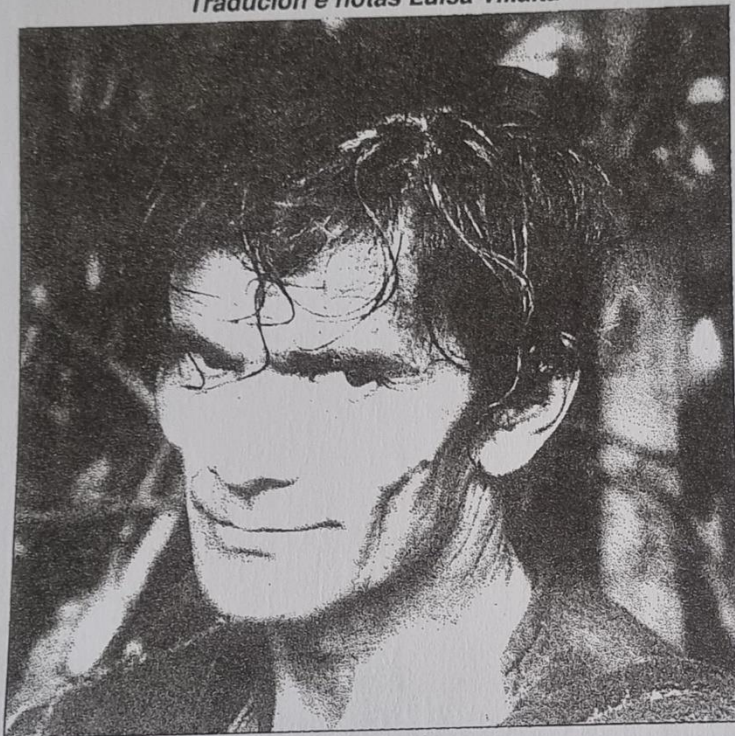
Coordenador: MANUEL LOURENZO

Director: FRANCISCO PILLADO MAYOR

PIER PAOLO PASOLINI

MANIFESTO POR UN NOVO TEATRO

Tradución e notas Luísa Villalta

ARQUIVO FRANCISCO PILLADO

Niccolo
Macchiavelli

A

mandrágora

EDICIÓN
ΛΑΙΟΒΕΝΤÓ
TEATRO

Luísa na historia do teatro galego

- Vieites: teatro independente (1965-1978), teatro profesional (1978-1984) e do teatro institucional (1984-1995).
- Xeración dos 80: mirada culta, intimismo, metadramática, cadernos EDG, autora-público, simbolismo, densidade, teatro de mulleres, mundos non reais, universalismo, indeterminación temporal

A escena invisíbel (2001)

- teatro televisado, radiado, lido, representado.
- Teatro participativo, colaborativo. Teatro e realidade.
- Público: dimensión cívica, ética.
- Publicar/representar unha autora.
- T. prescindíbel (cinema, tv.) e inevitábel/necesario (tensiona o sistema).
- T. Burgués vs. T. de intervención (crítico, democrático, participativo).

Presentación do libro

Luísa Villalta

Obra Dramática Completa

María Xosé Brava - Pibe García Negro
Alexandrina Fernández Otero - Manuela Varela - Lina Brava

16 de Maio ás 20:00h
Rúa dos Olmos, 16, 1º A Coruña

ALEXANDRINA FERNÁNDEZ OTERO

Substancia teatral

- Grandes preocupacións do conxunto da súa obra.
- Ser humano complexo, frustrado, contradictorio.
- Realidade soñada e pragmática. Mentira e verdade. Obedecer/desobedecer. O eu vs. a orde establecida. Feminismo e machismo.
- Devezos dunha moza a pique de abandonar a escola, a familia, o coñecido. O amor. A memoria e o tempo. Casamento e maternidade.
- A arte, o mito, a crítica social (corrupción, guerra, fake news).
- A música e a luz.

Nos escenarios

- 1993: IB de Caranza (Ferrol), *O paseo das esfinxes*.
- 2000: *O representante*, L. Braxe, Teatro Laboratorio de Formas.
- 2004: compañía profesional Teatro Proscrito estrea con adaptación e dirección de Lino *O paseo das esfinxes* (2018; 2019). Esta obra no IES Isaac Díaz Pardo (Sada). Espectáculo poético-musical “Música Desvelada” con dir. de Lino. Con dirección de Casilda García Alfaro, *Os doces anos da guerra* formou parte en 2004 do ciclo “Lecturas Dramatizadas”.
- 2017: “As claves do tempo”, Nacho Pena Maceda fixo unha dramatización de *Concerto para un home* (2022).

Concerto para un home só (1989)

- O músico debe suspender o seu concerto (música de Bach) porque lle rebentaron as catro cordas do seu violino.
- A vida do artista, a arte, o real e o imaxinario, a nenez, o amor.
- O home cae e entra o criado que primeiro lle trouxera unha botella e unha copa e que agora abre as cortinas e anuncia que lle preparou un baño ao melómano exquisito, que xa é de día, que o invita a beber menos, a casar, a estudar violino...

**cadernos da esco-
la dramática galega**

N.º 76 - Marzo, 1989

8na. Tomada. 18 páxinas

Administrador: XOSÉ M. LÓPEZ FERRE - Coordinador: MANUEL LOURENDO

Director: FRANCISCO PILLADO MAYOR

CONCERTO PARA UN HOME SÓ

Lucrecia Vilalta

O representante (1990)

- A verdade e o finximento.
- Un representante faise pasar por actor.
- Un farsante porque o actor en cuestión morreu representado *O enfermo imaxinario* de Molière.
- O representante reconece o engano, o fracaso, o final da comedia. “Ao final ninguén pode chegar a ser un bon actor”. Pero que descubrisen a súa mentira libérao. “Así termina a miña representación. Agora é cando fico eu só”.

88 *Alcornoque*

cadernos da escola la dramática galega

N.º 85 - Maio, 1990

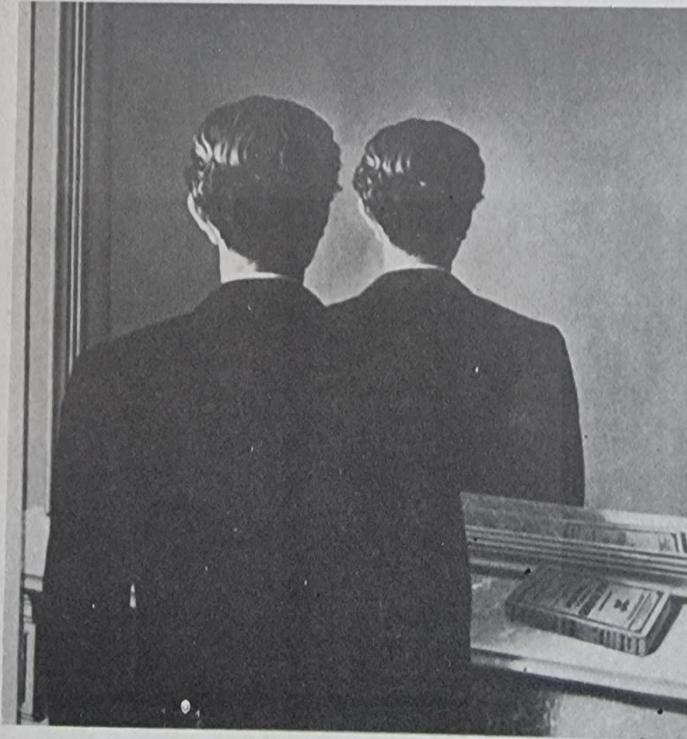
Sta. Teresa, 18-baixo

Administración: XOÁN M. LÓPEZ EIRIS Coordinador: MANUEL LORENZO

Director: FRANCISCO PILLADO MAYOR

MONÓLOGOS I

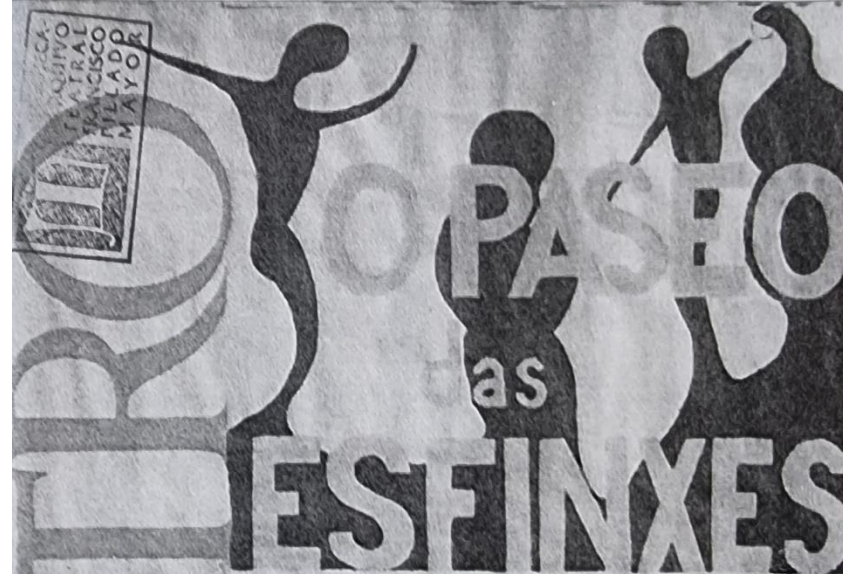
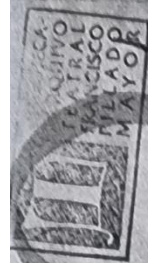
Jenaro Marinho del Valhe
Xosé Luis Martínez Pereiro
Imma A. Souto
Luísa Villalta

CASA DA CULTURA. SADA

O EQUIPO DE N. LINGÜÍSTICA DO
I.E.S. ISAACDÍAZPARDO, organiza o

LUNS 28 de XUÑO ²⁰⁰⁴ as 20.00 h.

de **Luisa Villalta**

“in memoriam”

dirección: **cris a.**

actores: **1º bach.**

Piano: **beatriz l.-s.**

soprano: **susana de l.**

Reparto

Lisis nena: Araceli Abad Barreiro

Lisis adulta: Belén Muñoz Muíño

Mai: Mª Jesús Maneiros Santamarina

Pai e camiñante: Alfonso López Montero

Mestre: Jacobo Cereijo Caneiro

Sogra: Belén Maneiros Pérez

Amante: David González Piñón

Poeta: Sergio Gallego Piñón

Sacerdotisa: Sonia Boura Fernández

Esfínxe A: Eva Maneiros Santamarina

Ax. dirección: Patricia López Pita

Dirección: Pilar Fernández

Pilar Patinho

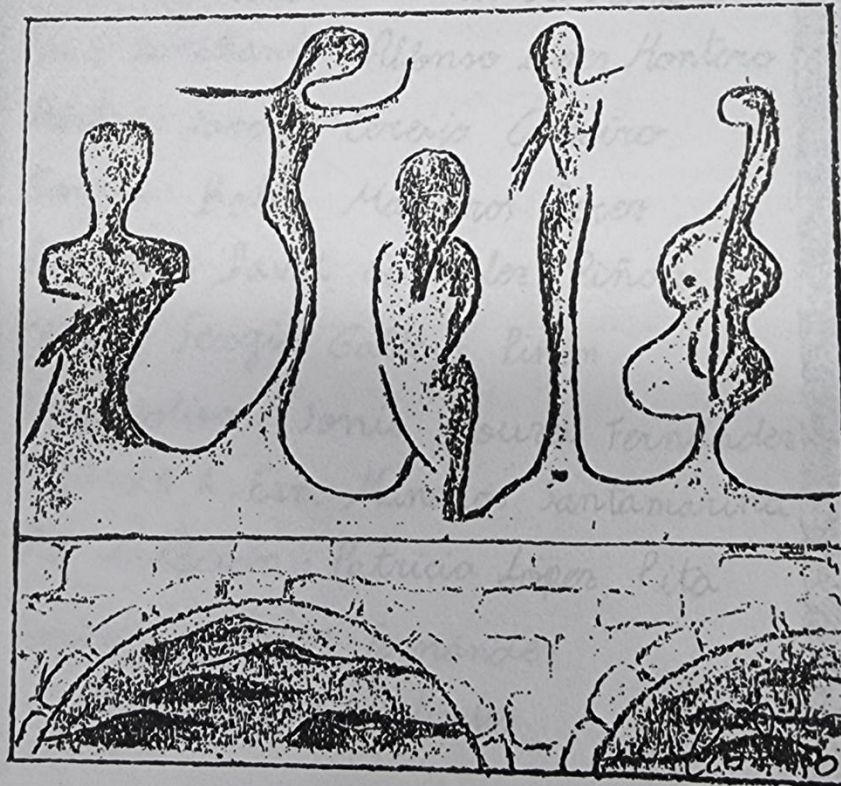
O paseo das esfinxes (1991)

- I: unha nena (Lisis) renega dos consellos dos pais e do mestre.
- II: unha moza (Lisis) renega dos seus pretendentes e négase a casar. Realiza un xogo de amor cun descoñecido, entra nun camiño misterioso, ama un ser descoñecido.
- III: unha vella (Lisis) volve para recoñecer o seu pasado. Amou, errou, viviu, tivo fillos.
- conectada co diálogo de Platón *Lisis*.

Reporto
LUÍSA VILLALTA

O PASEO DAS ESFINXES

Música: PAULINO PEREIRO

**cadernos da esco-
la dramática galega**

N.º 205 - FEVEREIRO, 1991

Cra. Terra, S.A. edita

Administración: ROSA M. LOPEL SIBRE - Coordinador: MANUEL LEONARDO

Director: FRANCISCO PELLAEZ MAYOR

LUIÑA VILALTA

O PASEO DAS ESFINXES

Música: FRANCISCO PELLAEZ

As certezaas de Ofelia(1999)

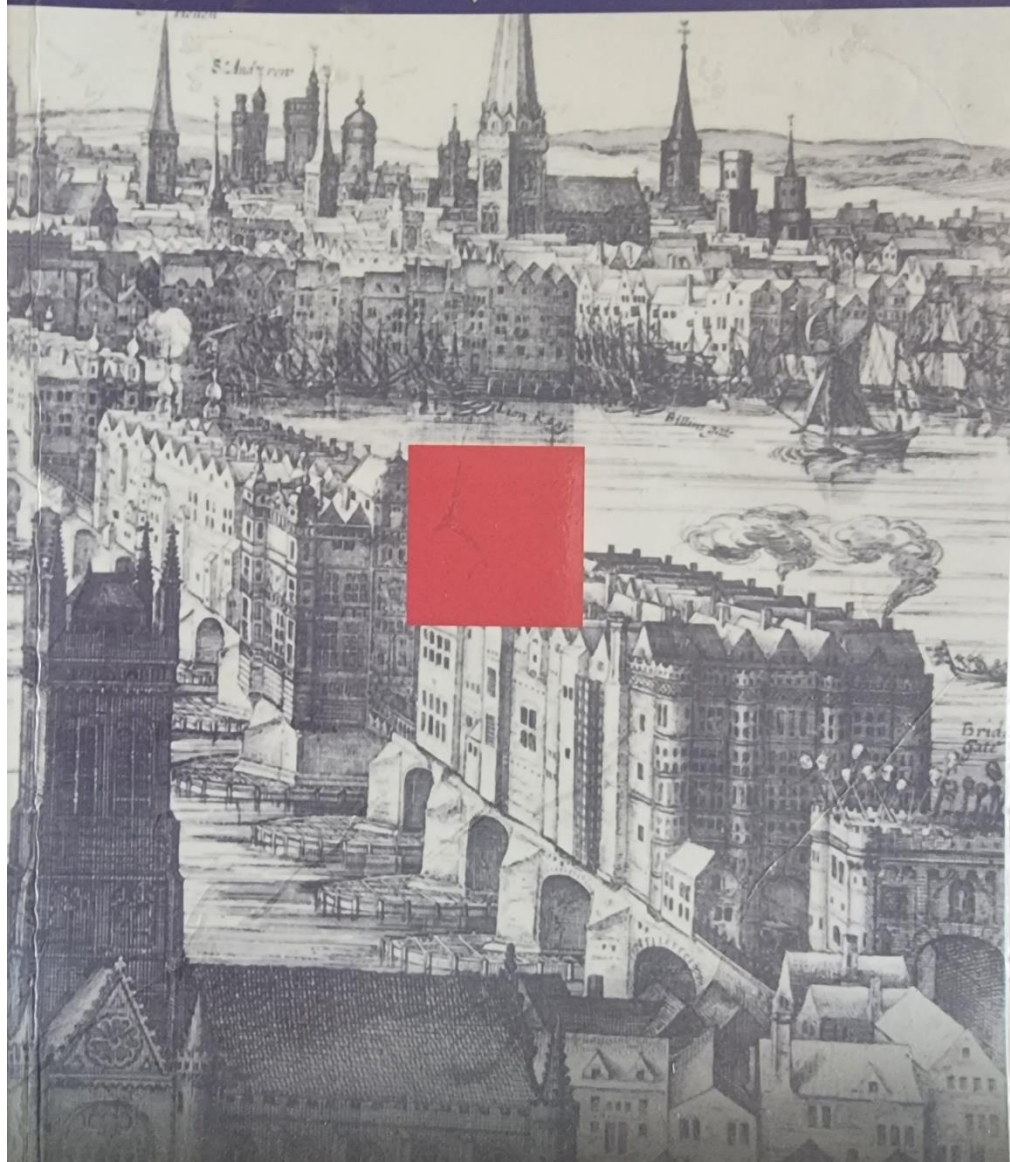
- I: soños das colexialas. Ofelia nas vésperas da voda visita a avoa. A morte da nai. A fortuna do pai.
- I: casa dos Miñato. O irmán Laertes. A Axencia Veramundi. Diñeiro ilegal e cadáveres.
- II: o avogado de Laertes e a corrupción. Xertrude e Horacio, pais de Hamlet. Suicidio de Laertes. Corrupción no transplante de órganos.
- Conversa de Ofelia con Hamlet. Palabras en inglés polo móbil. Ela fala. El cala. E dubida. Ela proclámase raíña do ar. Tomou a súa decisión, a súa certeza. Leva toda a vida “agardando poder escoller algo que xa tiña decidido”.

CASAHAMLET

N° 1 - maio 1999

REVISTA DE TEATRO

E S P E C I A L H A M L E T

Os doces anos da guerra (2001)

- Silvia: culta, universitaria e fermosa, non se entende co home.
- David: barba canosa, calvicie, obreiro, distraído, non se entende coa muller.
- a xente: hipóteses e comentarios
- A parella: logo do atropelo mortal conversan sobre a súa relación pasada, a mocidade en Compostela, a represión policial, o sexo, a droga, a busca da vida plena.

TEX 72.16

Para o "mítico" Fausto Pillado,
esta doce saudade dunha guerra que
aínda non se perdeu de todo.

R

G

Con cariño

Luisa Villalta

T

Revista Galega de Teatro Inverno 2001 Número 29

Foto de Manuel G. Vicente

TEXTOS / XXV

"Os doces anos da guerra"

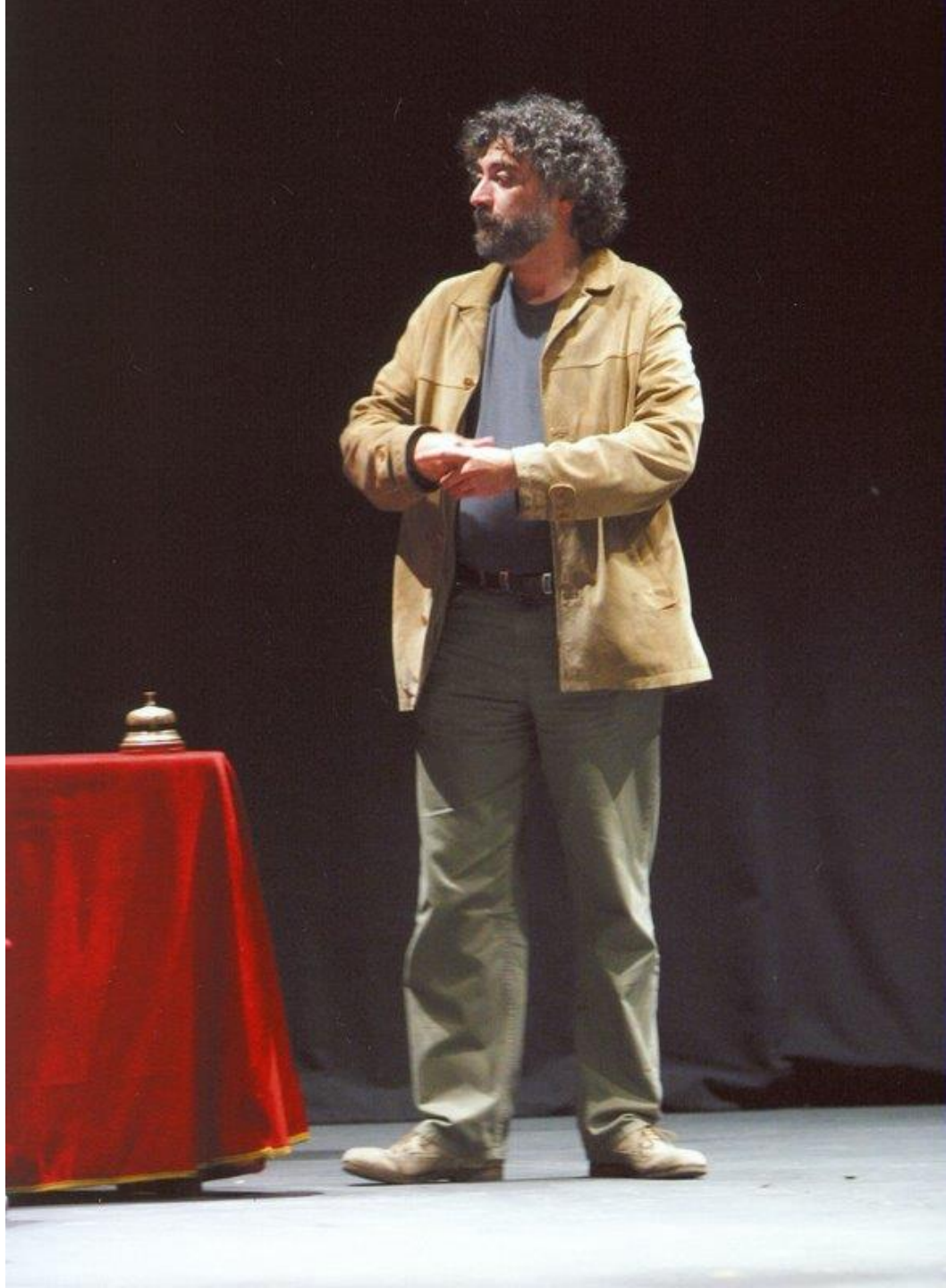
LUISA VILLALTA

Os pasos contados (iné dita, 1990)

- <https://www.youtube.com/watch?v=qCBFDmGvQpc> sonata 14 (ao luar) para piano de Beethoven, Daniel Barenboim.
- Un sarxento e tres soldados isolados nun refuxio do que non poden saír nin conectar co exterior. Gritan, cavan, fan instrución. Desvarían.
- Van morrendo todos.
- A peza conclúe co sarxento só, cegado pola luz, apuntando coa arma para todos lados, inaugurando unha instrución para finalmente apuntar aos espectadores. Un disparo coincide co escurecemento do escenario e o acendido das luces da sala.
- Textos en construción: María; o Edén.

Bibliografía

- *Sinfonía de escenas: obra dramática completa de Luísa Villalta*. Edición de Alexandrina F. Otero e Lino Braxe, 2018.
- *Pensar é escuro. Poesía reunida (1991-2004)*. Edición de Armando Requeixo. Vigo: Galaxia, 2023.
- *Así vou eu, formando parte. Escolma e textos complementarios*. Edición de Pilar Pallarés e Eva Veiga. Santiago de Compostela: Chan da pólvora, 2024.
- DOPICO, Montse (2024). *Abonda con vivir. Luísa Villalta*. Vigo: Xerais.
- LÓPEZ SILVA, Inma (2011). ROMANÍ, Ana (2024). VIEITES (1998). VILAVEDRA, Dolores (1998; 2000).